

GEÇMİŞ YILLARIN MENKİBESİ

The Tale of Bygone Years

Muhammed TAŞKESEN LİGİL*

Öz

11. yüzyılda Peçerski Manastırı'nda derlenen ve Rusya'nın ilk yazılı tarih kaynaklarından biri olarak kabul edilen bu eser, Kiev Rusya'sının kuruluşunu, ilk knezlerin kökenlerini ve Rus topraklarının oluşum sürecini detaylı bir şekilde ele alır. Eser, Hristiyanlık etkisi altında şekillenmiş olup, Bizans tarih yazıcılığından yoğun şekilde yararlanmıştır. Siyasi, ticari, kültürel, sosyal ve dinî yaşamla ilgili geniş bir içerik sunan bu kronik, aynı zamanda Türk kavimleriyle Rusların karşılaşmalarına dair bilgiler içerdiği için Türk tarihi açısından da değerlidir. Eser, Nuh Tufanı ve yeryüzünün Nuh'un oğulları arasında paylaşılmasıyla başlar. Slav kabilelerinin Tuna Nehri çevresindeki yaşamı, Kiev'in Kiy, Şek ve Horiv kardeşler liderliğinde kuruluşu ve Polyanların kontrolüne geçişi anlatılır. Slavlar arasında yaşam tarzı farklılıkları, Dinyeper Nehri'nin ticaret yollarındaki önemi ve Aziz Andrey'in ziyaretleri gibi konulara yer verilir. Ayrıca, Peçenekler ve Kumanlar gibi Türk kavimleriyle olan mücadeleler detaylı bir şekilde işlenir. Hristiyanlık öncesi ve sonrası Slav yaşam tarzları arasındaki farklar, paganizmle Hristiyanlık arasındaki çatışmalar ve Knyaginya Olga'nın Hristiyanlığa geçişi gibi olaylar eserin temel temaları arasındadır.

Anahtar Sözcükler: Kiev Rusya'sı, Hristiyanlık, Nestor, Türk kavimleri, Slav kabileleri.

ABSTRACT

Compiled in the 11th century at the Pecherski Monastery, this work, which is considered one of the first written historical sources of Russia, deals in detail with the foundation of Kievan Rus, the origins of the first knezes and the formation of the Russian lands. The work was shaped under the influence of Christianity and made extensive use of Byzantine historiography. This chronicle, which offers a wide range of content on political, commercial, cultural, social and religious life, is also valuable in terms of Turkish history, as it contains information about the encounters between Turkish tribes and Russians. The work begins with Noah's Flood and the division of the earth among the sons of Noah. The life of the Slavic tribes around the Danube River, the foundation of Kiev under the leadership of the brothers Kiy, Sekh and Horiv, and the transition to the control of the Polyans are described. Differences

* Dr. Öğr. Üyesi. Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü, Erzurum/Türkiye. E-posta: m.taskesenli@atauni.edu.tr. ORCID: 0000-0002-2020-9405.

in lifestyle among the Slavs, the importance of the Dnieper River on trade routes and the visits of St Andrey are also covered. The struggles with Turkic tribes such as the Pechenegs and Cumans are also covered in detail. The differences between Slavic lifestyles before and after Christianity, the conflicts between paganism and Christianity, and the conversion of Knyaginya Olga to Christianity are among the main themes of the work.

Keywords: Kievan Rus Christianity, Nestor, Turkish tribes, Slavic tribes.

Nestor (2022). *Geçmiş Yılların Menkıbesi*. Çev. Batuhan Aksungur. Post Yayınevi, 256 sayfa.

Bu çalışma, nitel bir inceleme olup metin merkezli analiz yöntemine dayanmaktadır. Nestor'un kaleme aldığı *Geçmiş Yılların Menkıbesi*, tarihsel-anlatısal bir kaynak olarak ele alınmış ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Özellikle eserde yer alan dinî, kültürel ve toplumsal temalar, tarihsel bağlamları çerçevesinde yapılandırılmıştır. Anlatıdaki olayların kurgusal ve gerçeklik boyutları ayrıştırılarak değerlendirilmiş; Slav halklarının Hristiyanlık öncesi ve sonrası yaşam biçimleri karşılaştırmalı bir perspektifle ele alınmıştır. Nestor'un¹ *Geçmiş Yılların Menkıbesi* adlı eseri, Rusya'nın ilk yazılı tarih kaynaklarından biri olarak kabul edilir ve Kiev Rusya'sının kuruluşu ile ilgili önemli bilgiler içerir. Bu kronik, Roma tarih yazımına benzer şekilde dönemin Hristiyanlık etkisi altında şekillenmiştir. Eser, Türk kavimleri ile Rusların karşılaşmalarını ayrıntılarıyla ele alarak, Türk tarihi açısından da önemli bir kaynak niteliği taşır. Ulusan'a (2013: 184) göre bu eser, 11. yüzyılın başlarında Kiev'deki Peçerski Manastırı'nda, Rusların Hristiyanlığı kabullünden sonra Bizans tarih yazıcılığının etkisiyle derlenen bir kroniktir. Araştırmacı Ulusan; eserin siyasi, ticari, kültürel, sosyal ve dinî yaşamla ilgili geniş bir içeriğe sahip olduğunu vurgular. Ayrıca, Rusça eserlerin yanı sıra doğrudan yabancı kaynaklar ve tercümelerden yoğun şekilde yararlanılarak hazırlandığını belirtir.

Rus yıllıkları üzerine önemli çalışmalar yapan Şahmatov, eserin dört farklı el yazmasından oluştuğunu ifade eder: *Drevneyşiy Kiyevskiy Svod*, *Drevniy Novgorodskiy Svod*, *Kievo-Peçerskiy Svod* ve *Naçalniy Kiyevskiy Svod* (Acar'dan akt. Aksungur, 2022: 10). Bu el yazmalarının her biri, hem yazılıkları dönemin siyasi ve sosyal olaylarına ışık tutar hem de bölgesel farklılıklar içerir. Örneğin, *Drevneyşiy Kiyevskiy Svod*, Kiev'deki erken dönem olay-

¹ Rahip Nestor, 11. yüzyılda yaşamış olan bir Rus tarihçisi ve rahibidir. En bilinen eseri "Geçmiş Yılların Hikayesi" (Rusça: *Povest' vremennykh let*) (vremennih) ile tanınır. Kiev'deki Peçersk Manastırı'nda rahip olarak görev yapmıştır.

larına odaklanırken, *Drevniy Novgorodskiy Svod*, Novgorod'daki yerel gelişmeleri daha ayrıntılı işler. *Kievo-Peçerskiy Svod*, Peçersk Manastırı'nın tarihine ve bölgedeki dinî faaliyetlere yer verirken, *Naçalniy Kievskiy Svod* daha genel bir kronoloji sunar ve çeşitli kaynaklardan derlenen bilgileri bir araya getirir. Bu çeşitlilik, kroniğin yalnızca Kiev Rusya'sının değil, aynı zamanda farklı bölgelerin tarihsel perspektiflerini anlamak için de önemli bir kaynak olmasını sağlamaktadır.

Eser, Nuh Tufan'ına ve yeryüzünün Nuh'un oğulları arasında paylaşılmasına değinerek başlar. Eserin temel amacı, Kiev'de hüküm süren ilk knezlerin² kökenlerini ve Rus topraklarının oluşum sürecini anlatmaktır. Eserin 15. ve 70. sayfa aralıklarında, Tufan sonrası Nuh'un oğulları Sam, Ham ve Yafes'in yeryüzünü paylaşması anlatılmaktadır. Bu sayfa aralığında Tufan sonrası Nuh'un oğulları Sam, Ham ve Yafes'in yeryüzünü paylaşmaya başladığından bahsedilir. Yafes'in soyundan gelen Slavlar, Tuna Nehri çevresinde yaşamış ve farklı bölgelere dağılmışlardır. Polyanlar³, Drevlyanlar⁴ ve Severyanlar⁵ gibi kabileler, yerleştikleri coğrafyalara göre adlandırılmışlardır. Bu adlandırmalar, doğal çevre ve kültürel özelliklerle ilişkilendirilmiştir.

Kiev'in kuruluşu; Kiy, Şek ve Horiv adlı üç kardeşin liderliğinde gerçekleşir. Kiev, zamanla Polyanların kontrolüne geçer. Slavlar arasında yaşam tarzları farklılık gösterirken, Polyanlar düzenli bir hayat sürmüş diğer kabileler ise daha vahşi geleneklere sahip olmuştur. Dinyeper Nehri ve çevresindeki ticaret yolları, Slavların kültürel ve ekonomik etkileşimlerinde önemli bir rol oynar. Aziz Andrey'in⁶ bu topraklara yaptığı ziyaretler, Slavların dinî ve sosyal yapısına ışık tutar. Eserde Slavların, Kiev Rusya'sının temelini oluşturduğu ve çevre halklarla ilişkilerinin tarih boyunca şekillendiği anlatılır.

Eserin bu sayfa aralığında (15-70), Kiev'de hüküm süren ilk knezlerin kökenleri ve Rus topraklarının oluşum süreci ele alınır. Bu bağlamda, Nes-

² "Knez", Slav dillerinde "prens" veya "dük" anlamına gelir. Orta Çağ'da, özellikle Rusya ve Doğu Avrupa'da, bir bölgenin veya kabilenin yöneticisi olan kişi için kullanılan bir unvandır.

³ Polyanlar, kitapta Dinyeper Nehri kıyısındaki düz arazilerde yaşayan, düzenli toplumsal yapıları ve barışçıl yaşam tarzlarıyla öne çıkan bir Slav kabilesi olarak tanımlanır.

⁴ Drevlyanlar, Doğu Slavları arasında yer alan bir kabile olup, adlarını yoğun ormanlık alanlarda (Rusça "древо" ağaç) yaşamalarından almışlardır. 10. yüzyılda Kiev Knezliği'ne bağlanmışlardır.

⁵ Severyanlar, Doğu Slavları arasında yer alan bir kabile olup, adlarını yaşadıkları kuzey bölgelerinden (Rusça "север" kuzey) almışlardır. Dinyeper ve Desna nehirleri çevresinde yaşamışlardır.

⁶ Aziz Andrey, eserde, Kiev'i kutsayıp burada büyük bir şehrin ve kiliselerin kurulacağını öngörmesiyle anılır, Hristiyanlığın yayılmasına dair sembolik bir figürdür.

tor'un amacı, Rus halkına tarihi öğretmek ve devletin temellerini göstermek olmuştur. Eserde Peçenekler, Kumanlar ve diğer Türk kavimlerinin Ruslarla olan mücadelelerine geniş yer verilmesi, kroniğin sadece Rus tarihi için değil, Türk tarihi açısından da büyük bir kaynak değerine sahip olduğunu göstermektedir. Kronikte yer alan bilgiler, dönemin hikâye anlatıcılığı geleneğiyle şekillenmiştir. Doğrudan anlatım tarzının sıkça kullanılması, anlatıyı zenginleştirse de tarihsel doğruluk konusunda bazı tartışmalara yol açmıştır. Özellikle Nestor'un halk arasında duyduğu öyküleri kroniğe dahil etmesi, bilgilerin güvenilirliğini sorgulatmıştır. Büyük Rus tarihçi Nikolay Karamzin'in⁷ de belirttiği üzere (2016: 61), Nestor'un kaleme aldığı olayların çoğu, onun yaşadığı dönemden çok öncesine dayanmaktadır ve bu durum anlatılanların doğruluğunu etkileyebilmektedir.

Eserde, Slav halklarının Hristiyanlık öncesi ve sonrası yaşam tarzları arasındaki farklar dikkat çekici bir şekilde ele alınmıştır. Pagan⁸ Slavlar ile Hristiyan Slavlar arasındaki farklılıklar yalnızca dinî değil, sosyal ve kültürel açıdan da belirgindir. Aynı şekilde, Rus topraklarında yazının yayılması ve alfabeye dayalı ilk eserlerin oluşturulması, bu dönemde kilisenin etkisini gözler önüne sermektedir. Slav alfabesinin oluşturulması ve kutsal metinlerin Slavcaya çevrilmesi, dönemin kültürel gelişiminin önemli adımları arasında sayılmaktadır.

Eser, tarihsel bağlamın ötesinde ilgi çekici detaylarla doludur. “Çar”, “knez”, “imparator” gibi unvanlar ve “Grek” ile “Şarkî Roma” gibi terimler, dönemin karmaşık siyasi ve kültürel yapısını yansıtmaktadır. Ancak bu çeşitlilik, zaman zaman okuyucunun terminoloji konusunda karışıklık yaşamasına neden olabilir. Bu karışıklığın önlenmesi amacıyla, anlamı bilinmeyen terimler dipnotlarla açıklanmıştır.

Eser, yalnızca siyasi ve askeri gelişmeleri değil, aynı zamanda Hristiyanlık etkisiyle Rus kültürünün nasıl şekillendiğini de ortaya koyar. Özellikle Knyaginya Olga'nın⁹ Hristiyanlığa geçişi ve bu dönüşümün toplumsal sonuçları, Hristiyanlık ile paganizm arasındaki çatışmayı anlamak için önemli

⁷ Nikolay Karamzin (1766-1826), Rus yazar, tarihçi ve edebiyatçı olup *Rusya Tarihi* adlı eseriyle tanınır ve Rus Romantizminin önde gelen isimlerindendir.

⁸ Pagan; tek tanrılı dinler dışında, genellikle çok tanrılı veya doğa dinî inançlarını benimsemiş olan kişiyi tanımlamak için kullanılan bir terimdir.

⁹ Olga, 10. yüzyılda Kiev'de hüküm süren ve kocası Igor'un ölümünden sonra oğlu Svyatoslav adına regentlik (naiplik) yapan ilk Hristiyan Kiev hükümdarıdır. Rusya'nın Hristiyanlaşmasında önemli bir rol oynamış, adaletli yönetimi ve intikamcı kişiliğiyle tanınmıştır.

bir yer tutar. Olga'nın oğlu Svyatoslav¹⁰ ile arasındaki dinî çatışma, bireysel ve toplumsal dönüşüm süreçlerini anlamak adına çarpıcı bir örnektir. Paganizmin hâkim olduğu bir dönemde Hristiyanlığa geçiş süreci yalnızca dinî değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel değişimlere de yol açmıştır.

Eser, Nestor'un Hristiyan Slavlar ile pagan Slavlar arasındaki farkları vurguladığı ve Hristiyanlaşma süreciyle bu ayrımın derinleştiği bir temayı içerir. Hristiyanlar ile paganlar arasındaki diyalektik ilişki, eserin birçok yerinde belirgin şekilde görülür. Nestor, dönemin kilise merkezli tarih anlayışına uygun olarak Roma tarih yazımını takip etmiş, yazı kültürünün gelişiminde dinî otoritenin etkisini vurgulamıştır.

Eserde; cinayet, hırsızlık, gasp, kölelik ve savaş gibi suçlarla ilgili cezai düzenlemeler ve hukuki süreçler de ele alınır. Örneğin, bir Rus'un bir Hristiyan'ı öldürmesi durumunda, katilin öldürülmesi gerektiği belirtilir. Hırsızlık yapıldığında suçlu yakalanırsa öldürülür, teslim olursa çaldığı malın üç katı kadar ceza öder. Ayrıca kölelerin çalınması veya kaçması durumunda geri gönderilmesi gerektiği ifade edilir.

Eserin dikkat çeken diğer bir bölümü, Oleg'in¹¹ ölümüne dair efsanedir. Oleg, büyücünün atı yüzünden öleceğini söylemesi üzerine atına binmeyi reddeder, ancak yıllar sonra atının kafatasına basarken bir yılan çıkar ve Oleg'i sokarak ölümüne sebep olur. Bu, eserde mitolojik unsurların ve halk inançlarının nasıl şekillendiğini gösterir.

Eser, Ruslar ve Romalılar arasındaki anlaşmalara dair yapılan düzenlemeleri de içermektedir. Bu anlaşmalar; kölelerin kaçıışı, hırsızlık ve fidye gibi sorunları ele almış ve her iki tarafın birbirine zarar vermemesi gerektiğini vurgulamıştır. Oleg, bu dönemde anlaşmaların uygulanmasında önemli bir rol üstlenmiş ve kölelerin fidye ile serbest bırakılmasını, hırsızlık durumunda ise çalınan malın bedelinin iki katı olarak ödenmesini öngörmüştür. Böylece Ruslar ile Romalılar arasındaki barış sağlanmış ve bu süreç eserde ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

Olga'nın Drevlyanlara karşı sert tutumu, liderlik gücünü pekiştirirken aynı zamanda kalıcı düşmanlıklar yaratmıştır. Oğlu Svyatoslav'ın Hristiyanlığa karşı duruşu, dönemin dinî ve siyasi çatışmalarını yansıtmaktadır. Olga'nın Hristiyanlığı kabul etmesi, kişisel inanç ve siyasi gücün birleşimini

¹⁰ Svyatoslav, 10. yüzyılda Kiev Rusya'sının büyük bir prensi ve askeri lideridir. Özellikle Bizans İmparatorluğu'na karşı zaferleriyle tanınır ve Kiev Rusya'sını güçlü bir askeri devlet hâline getirmiştir.

¹¹ Oleg, 9. yüzyılda Kiev Rusya'sını kuran ve Kiev'e egemenlik getiren önemli bir hükümdardır.

gösterirken, Svyatoslav'ın askerî zaferleri, cesaretin ön planda olduğu bir dönemi işaret etmektedir. Bu olaylar; savaş, dinî değişim ve halklar arası ilişkilerin tarihsel bağlamını ortaya koymaktadır.

Eserin 70. ve 100. sayfa aralıklarında yaratılış, peygamberler ve insanlık tarihine dair etkileyici anlatılar bulunur. Dünya ve ilk insanın yaratılışıyla başlayan metin, Âdem ve Havva'nın cennetten yeryüzüne gönderilişiyle devam eder. Hz. Nuh'un kıssasında, Tufan'ın nedenleri ve insanlığın hatalarından dönerek Tanrı'ya sığınmasının önemi işlenir. Büyük geminin yapılışı, Nuh'un ailesi ve seçilen canlılarla birlikte kurtuluşu, Tanrı'nın başışlayıcılığının güçlü bir göstergesi olarak aktarılır. Hz. İbrahim'in hayatında, Tanrı'ya olan sarsılmaz inancı ve oğlunu kurban etmeye hazırlığı anlatılırken, bu fedakârlığın insanlık için derin bir mesaj taşıdığı vurgulanır. Musa Peygamber'in hikâyesinde ise, halkını Firavun'un zulmünden kurtarışı ve Kızıldeniz'i ikiye bölerek onları özgürlüğe ulaştırışı öne çıkar. Bu mucizevi olaylar, Tanrı'nın peygamberler aracılığıyla insanlığa rehberlik ettiğini ve koruma sağladığını ortaya koyar. Metin boyunca, insanın sınavlarla dolu yaşamı ve Tanrı'ya bağlılığın önemi, ahlaki mesajlarla desteklenerek akıcı bir dille işlenmiştir.

Eserin 100. ve 150. sayfa aralıklarında, Kiev Rusya'sının tarih sahnesindeki önemli dönüşümleri akıcı ve etkileyici bir şekilde ele alınır. Hristiyanlığın Kiev topraklarında yayılması, özellikle Vladimir'in¹² Çar Şehri'nde vaftiz edilmesiyle hız kazanır. Vladimir'in Bizans İmparatorluğu ile kurduğu ilişkiler ve halkını Hristiyanlaştırma çabası, bu dönemin temel unsurlarından birisidir. Novgorod'dan Kiev'e uzanan yönetim sürecinde Yaroslav¹³, adalet ve kültürel kalkınma açısından önemli adımlar atar. Hukuk sistemindeki reformlar, inşa edilen kiliseler ve yazılı kültürün gelişimi, Kiev'in dinî ve siyasi bir merkez haline gelmesini sağlar. Svyatoslav'ın fetihleri ve Boris ile Gleb'in¹⁴ trajik ölümleri, bu dönemin çarpıcı olayları arasındadır. Boris ve Gleb'in kardeşleri uğruna can vermesi, Hristiyanlık inancının Rusya topraklarında azizler kültü ile derinleşmesine yol açar. Aynı zamanda Bulgarlarla kurulan ilişkiler ve Bizans'ın rehberliği, Kiev'in uluslararası bir güç olarak tanınmasında etkili olmuştur. Metin boyunca, liderlerin kararları ve halkın

¹² Knez Vladimir, 10. yüzyılda Kiev Rusya'sının prensi ve Rusya'nın Hristiyanlaşmasını sağlayan önemli bir figürdür. 957'de Hristiyanlığı kabul etmiş ve 988'de Rus halkını Hristiyanlaştırmıştır.

¹³ Yaroslav, 11. yüzyılda Kiev Rusya'sının hükümdarıdır. Hristiyanlığı yaymış, topraklarını genişletmiş ve ilk yazılı kanunları oluşturmuştur.

¹⁴ Vladimir'in oğullarıdır.

inancı, Rusya'nın tarihi kimliğinin şekillenmesinde etkili olurken, dinî ve siyasi olayların iç içe geçtiği bir anlatım sunulur.

Eserin 150. ve 200. sayfa aralıklarında, Kiev Rusya'sının erken dönem tarihine ışık tutularak, knezler arasındaki güç mücadeleleri, Hristiyanlığın yayılışı ve Kumanlarla yapılan savaşlar detaylandırılmaktadır. Yaroslav'ın oğulları Vsevolod, Svyatoslav ve İzyaslav arasındaki çekişmeler ile İzyaslav'ın oğlu Svyatopolk'un liderlik mücadelesi, anlatılmaktadır. Bu dönemde Peçerskiy Manastırı önemli bir dinî merkez olarak öne çıkar. Feodosiy, Demyan ve Antoniy gibi rahipler, Hristiyanlık öğretisini yayarak toplumsal yaşamı derinden etkilemişlerdir. Kronikte ayrıca, Kumanların Rus topraklarına düzenlediği akınlara karşı verilen mücadeleler ve Vsevolod'un¹⁵ oğlu Rostislav'ın cesur savunmaları yer alır. Boris ve Gleb'in dinî bağlamda kutsal figürler olarak yüceltilmesi, Hristiyanlık ve halk arasındaki bağın güçlenmesini sağlamıştır. Bunun yanı sıra, Vşatina'nın¹⁶ oğlu Yan'ın bölgesel etkisi ve diğer knezlerle ilişkisi de dikkat çekicidir. Kronik, hem dinî hem de siyasi bağlamda, dönemin Hristiyanlaşma sürecini ve pagan inanışlarla mücadelesini anlatmaktadır. Peçerskiy Manastırı'ndan çıkan rahiplerin liderliğinde yürütülen dinî hareketler, Kiev Rusya'sının manevi temellerini atmıştır. Kronik, yalnızca siyasi mücadelelere değil, Slav halklarının yaşam biçimlerine de ışık tutar. Kabilelerin birleşmesiyle oluşan toplumsal yapı, Kiev ve Novgorod gibi şehirlerdeki kültürel ve siyasi gelişimi şekillendirmiştir. Bunun yanı sıra, Kumanlar ve Peçenekler gibi göçebe Türk kavimleriyle olan ilişkiler ve çatışmalar, Kiev Rusya'sının dış tehditlere karşı direncini artırmış ve bölgenin sınırlarını belirginleştirmiştir.

Eserin 200. ve 230. sayfa aralıklarında, 12. yüzyılda Kiev Rusya'sında yaşanan iç çatışmalar ve dış tehditler bağlamında gelişen olaylar ele alınmaktadır. Vladimir, Svyatopolk ve Oleg arasındaki taht mücadeleleri, dönemin siyasi istikrarsızlığını ve kardeşler arasındaki rekabeti gözler önüne sermektedir. Kumanlar gibi göçebe kavimlerin gerçekleştirdiği saldırılar, Kiev Rusya'sının dış tehditlere karşı savunma zorluklarını vurgulamaktadır. Şehirlerin yakılıp yıkılması ve kutsal mekânlara zarar verilmesi, sadece askeri değil, aynı zamanda dinî değerlerin de hedef alındığını göstermektedir.

¹⁵ Vsevolod, Kiev Rusya'sının ünlü prenslerinden biridir. 11. yüzyılda, özellikle Smolensk ve Pereyaslavl bölgelerinde hüküm sürmüştür.

¹⁶ Knez Vşatina, Kiev Rusya'sı prensi olarak bilinir ve adını Vşatina şehriden alan tarihi bir figürdür.

David İgoreviç'in¹⁷ kışkırtmaları, Rus knezleri arasında ciddi bir krize yol açmıştır. Svyatopolk ile iş birliği yaparak kardeşi Vasilko'ya¹⁸ kumpas kuran David, onun esir alınmasına ve kör edilmesine neden olmuştur. Bu olay, knezler arasındaki güvensizliği artırmış, ancak Kiev halkı ve ruhani liderlerin müdahalesiyle daha büyük bir bölünme önlenmiştir. David ve Svyatopolk'un eylemleri, kişisel çıkarların siyasi birliği nasıl tehlikeye atabileceğini göstermektedir. Vladimir, Svyatopolk ve Oleg arasında süregelen taht mücadeleleri, dönemin siyasi karmaşasını ve kardeşler arasındaki çekişmeleri gözler önüne sermektedir. Bu içsel rekabet, Kiev Rusya'sının güç dengesini sarsarken, aynı zamanda dışarıdan gelen tehditlere karşı savunmasız hale gelmesine yol açmıştır. Bu dönemdeki olaylar, Rusya'daki siyasi istikrarsızlığı ve farklı güçlerin egemenlik mücadelesini göstermektedir. Özellikle Mstislav'ın¹⁹ ölümünün ardından yaşananlar, savaşın acımasız doğasını ve liderlerin siyasi manevralarını açıkça ortaya koymaktadır. Ayrıca Svyatopolk'un, David ve diğer rakiplerine karşı uyguladığı stratejiler, dönemin güç dinamiklerini yansıtmaktadır. Eser, doğa olayları ve gökyüzündeki işaretlerin halk ve hükümdarlar tarafından nasıl anlamlandırıldığını, bu olayların dinî ve siyasi bağlamdaki etkilerini de göstermektedir. Gökyüzü işaretlerine dair halk arasındaki inançlar, dönemin ruhani atmosferini anlamak için önemli bir ipucu sunmaktadır. Ayrıca, "Kumanlar" gibi etnik grupların Ruslar ile ilişkileri, dönemin çok uluslu yapısını gözler önüne sermektedir. Kumanlarla kazanılan zaferin ardından Rus prensleri, ittifaklar kurarak topraklarındaki hakimiyetlerini sürdürmeye çalışmaktadırlar.

Eserin son bölümü olan Vladimir "Monomah'ın Öğütleri"nde (sayfa 231-248), Vladimir Monomah²⁰; insanlara Tanrı'ya inanmayı, erdemli yaşamı ve iyiliği benimsemeyi tavsiye eder. Tanrı'nın merhametini vurgular, mütevazı ve doğru bir yaşam sürmenin önemini belirtir. Kötülükten kaçınması, sadaka verilmesi ve Tanrı'nın yolunda yaşanması gerektiğini öğütler. Monomah, bu öğütlerin hem bireysel hem de toplumsal huzuru sağlamak

¹⁷ David İgoreviç, Kiev Rusya'sında 12. yüzyılda yaşamış bir prens olarak bilinir. İgoreviç, ünlü Kiev Rus prensi Igor'un (Igor Svyatoslaviç) soyundan gelmektedir.

¹⁸ Vasilko, Kiev Rusya'sında 12. yüzyılda yaşamış bir prens olup, en güçlü ve etkili ailelerden biri olan Rurik Hanedanı'na mensuptur.

¹⁹ Mstislav, 11. yüzyılda Kiev Rusya'sında hüküm süren önemli bir prens olup, "Büyük Mstislav" olarak bilinir. Rurik Hanedanı'ndan gelen Mstislav, Kiev Prensiğini yönetmiş ve bölgesel çatışmalarda başarılı olmuştur.

²⁰ Vladimir Monomah, 11. yüzyılda Kiev Rusya'sında yaşamış önemli bir hükümdardır. Rurik Hanedanı'ndan gelen Vladimir, Kiev Prensiğini yönetmiş ve savaşlarda büyük başarılar elde etmiştir. Aynı zamanda halk arasında adaletli ve akıllı bir lider olarak tanınır.

için gerekli olduğunu ifade eder. Monomah, Tanrı'ya olan inancı ve erdemli yaşamı vurgular. Günahlar için gözyaşı dökmeyi, Tanrı'ya dua etmeyi ve düşkünleri gözetmeyi tavsiye eder. Kendisinin yaşadığı zorluklar ve savaşlardan örnekler vererek, erdemli ve dikkatli bir yaşam sürmenin önemini anlatır. Ayrıca, halkın güvenliğini sağlamaya, misafirlere saygı göstermeye ve sadık bir yaşam sürmeye dair öğütlerde bulunur. Bu öğütler, insanları Tanrı yolunda erdemli bir yaşam sürmeye teşvik eder.

Sonuç olarak 11. yüzyılda Peçerski Manastırı'nda derlenen bu kroniğin, hem siyasi hem de dinî açıdan Rusya'nın ilk yazılı tarih kaynaklarından biri olduğunu söyleyebiliriz. Türk kavimleriyle karşılaşmalara dair verilen detaylar, Türk tarihi için de önemlidir. Hristiyanlığın yayılması ve paganizmle olan çatışmalar önemli temalar arasında yer alır. Ayrıca, dönemin iç ve dış tehditlerine karşı Kiev'in verdiği mücadeleler, eserin odak noktalarındandır.

Kaynakça

- Aksungur, Batuhan (2022). "Giriş". *Geçmiş Yılların Menkıbesi*. Post Yayınevi, 9–13.
- Karamzin, Nikolay Mihayloviç (2016). *Gosudarstva Rossiyskogo Istoriya V Odnom Tome*. İzdatelstvo ATC.
- Nestor (2022). *Geçmiş Yılların Menkıbesi*. Çev. Batuhan Aksungur. Post Yayınevi.
- Uluslan, Ahmet (2013). "Povest Vremennih Let Geçmiş Yılların Hikâyesi: Tarihteki Yeri ve Önemi". *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10: 183–204.

"COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir:

Etik Kurul Belgesi: Bu çalışma için etik kurul belgesi gerekmemektedir.

Çıkar Çatışması Beyanı: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.

The following statements are made in the framework of "COPE-Code of Conduct and Best Practices Guidelines for Journal Editors":

Ethics Committee Approval: *Ethics committee approval is not required for this study.*

Declaration of Conflicting Interests: *The author has no potential conflict of interest regarding research, authorship or publication of this article.*